

2022/0212(BUD)

29.9.2022

СТАНОВИЩЕ

на комисията по земеделие и развитие на селските райони

на вниманието на комисията по бюджети

относно общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2023 година
– всички раздели
(2022/0212(BUD))

Докладчик по становище: Андреа Каропо

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по земеделие и развитие на селските райони приканва водещата комисия по бюджети да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. подчертава необходимостта от строги мерки, насочени към гарантиране на приемствеността между поколенията в селскостопанския сектор чрез подпомагане на стартиращите предприятия на млади земеделски стопани, улесняване на навлизането им в областта на селското стопанство и облекчаване на придобиването на земеделски стопанства от млади хора и от жени, тъй като те играят основна роля за поддържането на икономическата устойчивост на селските райони; призовава за увеличаване на равнищата на подкрепа за младите земеделски стопани;
2. отбелязва със загриженост, че в селските райони делът на приходите от селскостопански дейности се понижава, а деаграризацията на селските райони продължава, с последващо намаляване на броя на хората, които работят на пълен работен ден в този сектор, както и спад на дела на доходите от селското стопанство в структурата на доходите на домакинствата, управляващи земеделски стопанства; изтъква, че обезлюдяването на селските райони оказва отрицателно въздействие върху селското стопанство и върху отдалечените селски райони; подчертава, че това увеличава риска от бедност и социално изключване; призовава Комисията и държавите членки да обърнат повече внимание на финансирането на селските райони от Фонда за регионално развитие и политиката на сближаване; отбелязва все по-голямата нужда от висококвалифицирани млади специалисти в регионите и призовава държавите членки да предприемат необходимите мерки, включително и финансови стимули, за да насърчат младите хора да изучават селскостопански специалности, както и за да улеснят предаването на знания от по-възрастните хора на по-младото поколение;
3. призовава Комисията и държавите членки да отпуснат бюджетни средства за разработване и прилагане на мерки за борба с неравенството между половете; отбелязва решаващата необходимост от осигуряване на благоприятна среда за жените предприемачи в селските райони, включително от правна и политическа гледна точка, което да обезпечи по-голям достъп до информация, знания и умения, както и от улесняване на достъпа до финансови средства, което да способства за създаването на повече работни места в селските райони;
4. подчертава значението на финансирането на научните изследвания и иновациите в хранително-вкусовата промишленост чрез бюджета на програма „Хоризонт Европа“, европейските партньорства за иновации (ЕПИ), пилотни проекти и подготвителни действия, както и чрез въвеждането на иновативни селскостопански технологии, както и на устойчиви биотехнологии за асистирана еволюция; припомня, че Комисията трябва по-специално да набележи мерки за предоставяне на независима и справедлива техническа помощ и актуална информация за земеделските стопани, включително малките и средните селскостопански предприятия и младите земеделски стопани, с цел да им се

осигури достъп до ползите от тези програми; в тази връзка подчертава необходимостта от осигуряване на географски баланс между държавите членки при достъпа им до средства от тези програми; подчертава, че е необходимо да се гарантира, че резултатите от научните изследвания и от иновациите достигат до земеделските стопанства; подчертава, че земеделските стопани се нуждаят от алтернативи на химическите продукти за растителна защита и синтетичните торове, като за целта е необходимо да се ускори одобряването на тези продукти и тяхното пускане на пазара; приканва Комисията да види кои източници на финансиране биха могли да бъдат насочени към разработването на устойчиви изкуствени торове и алтернативни продукти за растителна защита, като например бюджетния ред за Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) по програмата „Хоризонт Европа“;

5. подчертава централната роля на инициативите за водено от общностите местно развитие за поддържането и възстановяването на жизнени и процъфтяващи местни икономики в селските райони, както и необходимостта от поддържане на достатъчно равнище на финансиране за програмата LEADER; призовава държавите членки да се възползват пълноценно от възможностите, предлагани от LEADER;
6. приветства усилията на Съюза за ускоряване на цифровата трансформация в селското стопанство и в селските райони, което е от решаващо значение за осигуряването на устойчивост и за спиране на обезлюдяването на тези райони; отбелязва, че продължава да е важна подкрепата за инвестициите за модернизация и иновации, за да може селскостопанският сектор да допринася за постигането на целите на Европейския зелен пакт, на стратегията за биологичното разнообразие и на стратегията „От фермата до трапезата“; подчертава, че цифровата трансформация в селското стопанство се нуждае от повече подкрепа, особено като се има предвид, че участниците във веригата на хранително-вкусовата промишленост са изправени пред все по-голямото въздействие на руската война в Украйна и пандемията от COVID-19; отбелязва, че въпреки програмата за цифровизация, в неотдавнашен доклад на ЕСП се подчертава, че някои основни пречки, като например липсата на стандартизация при форматите на данните, водят до това, че голяма част от селскостопанските данни все още не се използват ефективно или пълноценно;
7. подчертава липсата на политики за селските райони, насочени към изграждането на екосистема за иновации в подкрепа на създаването на знания и технологичното разпространение; призовава Комисията и държавите членки да осигурят достатъчно инвестиции за изграждането на умения и инфраструктура в областта на ИКТ, като улеснят достъпа на предприемачите и на МСП и подкрепят развитието на местните вериги за доставки;
8. настоява, че приходите в бюджета на Съюза, произтичащи от целеви приходи или възстановявания на средства във връзка с нередности в областта на земеделието през предходните години, следва да си останат в същата област;
9. настоява Комисията да представи общи планове за конверсия на сортовете в регионите, които вече са засегнати от патогени, и да осигури съответната

финансова подкрепа и безплатна техническа помощ за земеделските стопани за тази цел; припомня, че и в това отношение проучванията са от съществено значение за намирането на технически решения, които да могат да се използват за адаптиране на селското стопанство към изменението на климата;

10. отбелязва, че селските общности и земеделските стопани, и по-специално дребните и младите земеделски стопани, са засегнати поради ограничения си инвестиционен капацитет, като основната причина за това са покачващите се цени на енергията и газовата криза, които оказват верижен ефект, увеличавайки цените на суровините;
11. настоява, че увеличението на бюджета е необходимо с оглед на големите предизвикателства, пред които е изправена хранително-вкусовата промишленост през 2022 г. и пред които тя ще продължи да бъде изправена и през 2023 г., по-специално поради все по-осезаемите последици от необоснованата и непровокирана агресия на Русия в Украйна и пандемията от COVID-19, които също така оказват въздействие върху продоволствената сигурност и ценовата достъпност на храните в рамките на Съюза, тъй като войната на Русия срещу Украйна влоши допълнително така или иначе трудната и сложна ситуация с достъпа до суровини и тяхната ценова достъпност, както и засилените спекулации на пазарите за селскостопански стоки; припомня, че трябва да се осигурят достатъчни маржове под таваните за справяне с евентуалните непредвидени обстоятелства, с оглед на продължаващата несигурност на икономическите перспективи;
12. изтъква, че редица селскостопански сектори бяха тежко засегнати от избухването на COVID-19, от руското нашествие в Украйна и от други кризи; отново заявява, че тези фактори водят до сериозни последици, включително рязко покачване на цените на енергията и на селскостопанските суровини, като например торовете, и по този начин излагат на риск доходите на земеделските стопани; призовава за продължаване и увеличаване на целевите средства по съответните бюджетни редове, финансиращи мерки за подкрепа на пазара, като се вземе предвид също така неблагоприятното въздействие на африканската чума по свинете и на птичия грип върху земеделските стопани в Съюза, а следователно и върху веригата за доставки на храни; подчертава значението на увеличаването на независимостта и капацитета на Съюза за износ на украински селскостопански продукти, предвид продължителната блокада на украинските пристанища; призовава Комисията да увеличи финансовите средства за държавите членки, които граничат с Украйна и имат достъп до море, за да се увеличи капацитетът за съхранение в пристанищата и да се подкрепи местната инфраструктура; приветства също така предоставянето от Комисията на всякакви други допълнителни форми на подкрепа за засегнатите от войната в Украйна земеделски стопани, като например интервенциите на пазара, извънредната подкрепа по линия на ЕЗФРСР, ранното изплащане на директните плащания, както и дерогациите от задълженията за екологизиране; изразява надежда, че Комисията ще бъде готова да подкрепи земеделските стопани и през 2023 г., тъй като кризата и последиците от войната в Украйна ще продължат и в бъдеще;
13. приветства факта, че в проектобюджета Комисията предложи новият резерв за

селското стопанство за 2023 г. да включва единствено наличните средства по подтаваните на ЕФГЗ, а останалият резерв за кризи от 2022 г. да бъде преразпределен обратно на земеделските стопани; настоява финансовата дисциплина да не се използва за попълване на новия селскостопански резерв през 2023 г.;

14. насочва вниманието към прогресивната глобализация на икономическите процеси, бързата концентрация и интеграция в останалата част от пазарната верига, повишаващите се производствени стандарти в ЕС и концентрацията на инвестициите в градските центрове и в секторите с по-високи нива на възвръщаемост; отбелязва, че тези явления изострят разликите в доходите между селското стопанство и останалата част от икономиката, поради което в бюджетната перспектива за ОСП през следващите години следва да се отдаде приоритет на поддържането на възможно най-високо ниво на рентабилност на селскостопанското производство и обезпечаването на възможно най-силна позиция за земеделските стопани във веригите за доставки;
15. приветства мобилизирането на резерва за кризи с цел финансиране на извънредни мерки за земеделските стопани от Съюза, които са най-силно засегнати от войната в Украйна; призовава Комисията да изготви подробен анализ за това как държавите членки са изразходвали средствата от резерва при кризи, и да проучи дали подкрепата е била насочена към секторите, които бяха най-силно засегнати от настоящата криза; същевременно призовава за задълбочен анализ на въздействието на тази интервенция върху селскостопанския сектор и подчертава значението на разпределянето на нови ресурси, включително и извън ОСП, за стабилизиране на ситуацията на пазарите за горива и неорганични торове; подчертава, че резервът при кризи трябва да може пак да се мобилизира бързо;
16. подчертава, че прилагането на националните стратегически планове по линия на ОСП трябва да се наблюдава внимателно, за да се гарантира ефективна и стабилна дейност на земеделските стопанства в Съюза, включително във веригата на хранително-вкусовата промишленост, както и жизнеспособност и обезпечаване на продоволствената сигурност, и за да се успокоят пазарните сътресения, произтичащи от руското нашествие в Украйна; отново изтъква необходимостта Съветът да поддържа амбициозен многогодишен бюджет по функция 3, предвид необходимостта от осигуряване на подкрепа за земеделските стопани с оглед на постигане на продоволствена сигурност;
17. отново посочва, че земеделските стопани и производителите на селскостопански и хранителни продукти в Съюза трябва да се подкрепят и да им се осигурят възможности да се подготвят за посрещане на бъдещите предизвикателства, като същевременно се гарантират техните доходи и конкурентоспособност, с цел те да могат да обезпечат продоволствената сигурност; припомня, че пандемията от COVID-19 и руското нашествие в Украйна подчертаха стратегическата роля на селското стопанство за гарантиране на продоволствената сигурност; призовава държавите членки да осигурят допълнителни външни целеви приходи за финансиране на продоволствената сигурност чрез Механизма за възстановяване и устойчивост и Кохезионния фонд; призовава Комисията да превърне продоволствената сигурност в основен приоритет за резерва от неразпределени

средства за 2023 г.; приканва Комисията да мобилизира специални инструменти за предоставяне на допълнителни средства в рамките на ИССРМС;

18. изразява съжаление за рязкото увеличение на горските пожари в Европа поради изменението на климата и настоятелно призовава държавите членки да засилят мерките за предотвратяването на пожари и да подобрят достъпа на земеделските производители до напояване, както и да модернизират съоръженията в рамките на националните стратегически планове; освен това счита, че е налице належаща необходимост от насърчаване на възстановяването на горите в Съюза;
19. приветства целта на Комисията за намаляване на зависимостта на Съюза от енергията, доставяна от трети държави, но категорично отхвърля нейното предложение да се осигури възможност за държавите членки да обезпечават до 12,5% от средствата по линия на ЕЗФРСР чрез Механизма за възстановяване и устойчивост, в подкрепа на инвестициите по главата за RePowerEU; счита, че подобно прехвърляне застрашава постигането на основните цели на ОСП и че необходимостта от препрограмиране на средствата може да доведе до забавяния и до ненужна административна тежест; припомня, че ОСП не може да се използва като лост за реализацията на всички нови политически цели на Съюза и че тя трябва да продължи да изпълнява задачите си спрямо земеделските производители, за да се гарантира продоволствената независимост на Съюза; посочва, че Регламентът за стратегическите планове по ОСП вече дава възможност за финансиране на инвестиции и мерки, подобни на предложените в рамките на инициативата REPowerEU;
20. подчертава, че 2023 г. е първата година от прилагането на новата ОСП, с нов модел за реализация на политиката, базиран на постигнатите резултати; посочва, че е много важно новата ОСП да бъде подкрепена от силен бюджет и че държавите членки трябва да бъдат подготвени и подкрепени финансово, за да могат да осъществят този преход към нова система; подчертава, че съществуват редица нови практики и мерки в рамките на стратегическите планове, като например новите подобрени екосхеми, както и консултантски услуги или практики в областта на селското стопанство, които ще спомогнат за постигане на целите, заложи в стратегията „От фермата до трапезата“, като например въглеродното земеделие, агролесовъдството и палудикултурните практики; подчертава, че за да се постигне висока степен на внедряване на тези практики от земеделските стопани, те ще трябва да получат и финансова подкрепа;
21. подчертава, че е необходимо да се намери финансиране извън Общата селскостопанска политика, с цел оказване на специална подкрепа за секторите, които са засегнати от външни политически или здравни фактори;
22. подчертава, че Комисията признава изменението на климата като риск, който вероятно ще повлияе на разходите за хуманитарна помощ по функция 6: Съседните региони и светът, през 2023 г.; изразява съжаление, че независимо от това оставащият марж по функция 6 е нула, въпреки необходимостта от гъвкавост в отговор на хуманитарните кризи, които могат да произтекат от изменението на климата или да бъдат засегнати от него, както и от въздействието на COVID, инфлацията при цените на храните и руското нашествие;

23. призовава Комисията да увеличи средствата по бюджетния ред за механизма за действие при кризи на ИССРМС, за да се създаде програма за продоволствена сигурност в южните части от света, в рамките на стълба за бързо реагиране.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	29.9.2022
Резултат от окончателното гласуване	+: 36 -: 0 0: 4
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropè, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Marc Tarabella, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Eric Andrieu, Marie Dauchy, Ladislav Ilčić, Benoît Lutgen, Cristina Maestre Martín De Almagro, Tilly Metz, Tom Vandenkendelaere
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Alessandra Basso, Gianna Gancia, Niclas Herbst, Krzysztof Hetman, Rainer Wieland

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

36	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
ID	Alessandra Basso, Marie Dauchy, Gianna Gancia
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Niclas Herbst, Krzysztof Hetman, Benoît Lutgen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Tom Vandenkendelaere, Rainer Wieland, Juan Ignacio Zoido Álvarez
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Cristina Maestre Martín De Almagro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Marc Tarabella
The Left	Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Bronis Ropė

0	-

4	0
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz, Sarah Wiener

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“